

Ιεροί Κανόνες και νόμοι της Πολιτείας (Σεβ. Μητροπ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαΐου 26, 2009

Η υπόθεση του πρώην Μητροπολίτου Αττικής Παντελεήμονος απετέλεσε μια κρίση για την Εκκλησία, τουλάχιστον εδώ και μία επταετία. Για το θέμα αυτό εξεδόθησαν τρεις αποφάσεις από την Ιερά Σύνοδο, ήτοι η έκπτωση από της θέσεως του Μητροπολίτου Αττικής (Αύγουστος 2005), η αναστολή κάθε περαιτέρω δίωξης (Μάρτιος 2009) και η διαπιστωτική πράξη καθαίρεσης, ύστερα από την αμετάκλητη απόφαση του Αρχιεπίσκοπου Πάγου (Μάιος 2009).

Η τελευταία απόφαση δημιούργησε σοβαρή συζήτηση, επειδή προκλήθηκε καθαίρεση από το αρχιερατικό αξίωμα κατά τις διατάξεις του άρθρου 160 του νόμου 5383/1932 από το Πρωτοβάθμιο για Αρχιερείς Δικαστήριο «άνευ ετέρας τινός διαδικασίας», οπότε ετέθη θέμα κατά πόσον η Εκκλησία θα πρέπει να κυβερνάται σύμφωνα με τους ιερούς Κανόνες ή τους νόμους της Πολιτείας.

Θεωρώ ότι η Εκκλησία πρέπει να ρυθμίζει τα του οίκου της σύμφωνα με τους ιερούς Κανόνες και προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να προσδιορισθούν οι περαιτέρω ενέργειές της. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να κρίνουν τους Κληρικούς της βάσει των ιερών Κανόνων των Τοπικών και Οικουμενικών Συνόδων. Η τήρηση, όμως, των ιερών Κανόνων δεν είναι μια απλή υπόθεση και ένας «συνθηματικός» λόγος.

Στη συνέχεια θα τεθούν μερικά από τα πολλά ενδιαφέροντα σημεία προς περαιτέρω διερεύνηση.

1. Οι ιεροί Κανόνες δεν είναι νομικά κείμενα, παρά την νομοτεχνική τους διατύπωση, αλλά εκκλησιαστικά κείμενα που συνδέονται στενά με τα δόγματα-όρους και αποβλέπουν στην ενότητα της Εκκλησίας και την έκφραση του εκκλησιαστικού φρονήματος. Μόνον όταν συνδέσουμε τους Κανόνες με τον σκοπό των δογμάτων μπορούμε να τους ερμηνεύσουμε σωστά· διαφορετικά, τους παρερμηνεύουμε.

2. Η επίκληση των ιερών Κανόνων δεν μπορεί να είναι επιλεκτική και αποσπασματική. Δεν είναι δυνατόν να παραβαίνονται οι ιεροί Κανόνες, όταν προσκρούουν σε προσωπικά πάθη και σε προσωπικές επιλογές, και να τους επικαλούμαστε, όταν θέλουμε να ελέγξουμε αυτούς που είναι αντίθετοι στις απόψεις μας. Η όλη εκκλησιαστική ζωή πρέπει να ρυθμίζεται βάσει του γράμματος και ιδιαιτέρως του «πνεύματος» των ιερών Κανόνων.

Επί πλέον η δικαστική κρίση για Αρχιερείς δεν πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τον τρόπο της εκλογής τους. Λέγεται αυτό γιατί πολλές φορές ενεργούμε κατά κοσμικό τρόπο στις εκλογές των Αρχιερέων και στη συνέχεια ή αμνηστεύουμε αντικανονικές ενέργειές τους ή κοπτόμαστε για την τήρηση των κανόνων, για να καλύψουμε διάφορες αντικλησιαστικές πράξεις.

3. Οι ιεροί Κανόνες διακρίνονται από σεβασμό στο χάρισμα της Ιερωσύνης, όπως φαίνεται και στις ευχές της χειροτονίας, αλλά και από πνεύμα φιλανθρωπίας στους αμαρτάνοντες, όταν οι πράξεις τους δεν είναι καθαιρετικές της Ιερωσύνης. Αυτό σημαίνει ότι η λεγόμενη φιλανθρωπία δεν μπορεί να λειτουργή ανεξάρτητα από την αξία του χαρίσματος της Ιερωσύνης. Η προτροπή του Αποστόλου Παύλου « *μη αμέλει του εν σοι χαρίσματος, ο εδόθη σοι διά προφητείας μετά επιθέσεως των χειρών του πρεσβυτερίου* » (Α Τιμ. δ, 14) είναι χαρακτηριστική.

Για να μπορέση, όμως, κανείς να ισορροπήση τα πράγματα, μεταξύ χαρίσματος της Ιερωσύνης και φιλανθρωπίας, και να αντιληφθή το «πνεύμα» των ιερών Κανόνων, πρέπει ο ίδιος να έχη το χάρισμα των Πατέρων που τους θέσπισαν, να είναι και ως προς τον τρόπο «μέτοχος» των Αποστόλων και όχι μόνον «διάδοχος των θρόνων» τους. Αυτή είναι η αληθινή εκκλησιολογία και η έλλειψή της αποτελεί το μεγαλύτερο θεολογικό πρόβλημα στη σύγχρονη Εκκλησία.

4. Βέβαια, πρέπει να ενεργούμε κατά τους ιερούς Κανόνες. Αλλά όταν αρνούμαστε ή αδιαφορούμε να κρίνουμε εμείς βάσει των ιερών Κανόνων στον κατάλληλο καιρό, και κατά συνέπεια δημιουργούνται πολλά «εκκλησιαστικά καρκινώματα», δεν μπορούμε να διαμαρτυρόμαστε όταν επεμβαίνη η Πολιτεία για να διασφαλίση ακόμη και το κοινό περί δικαίου αίσθημα και αυτού του εκκλησιαστικού πληρώματος. Ο Θεός ενεργεί ποικιλοτρόπως.

5. Απαιτείται τροποποίηση των αντικανονικών διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος και του τρόπου λειτουργίας των Εκκλησιαστικών Δικαστηρίων. Δεν πρέπει να αμνηστεύουμε τις αντικανονικές διατάξεις που έχουν οι εκκλησιαστικοί αυτοί νόμοι, από τον υπαρκτό ή ανύπαρκτο φόβο της μη διαταράξεως των σχέσεων μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας.

Επί τέλους, ας ζητήσουμε ή ας δεχθούμε από την Πολιτεία να λειτουργή η Εκκλησία κατά το κανονικό δίκαιο, χωρίς να μας διακατέχη το σύνδρομο του φόβου έναντι της Πολιτείας. Παράλληλα, ας ενεργούμε εμείς οι Κληρικοί και ιδίως οι Επίσκοποι βάσει των ιερών Κανόνων σε όλα τα επίπεδα της εκκλησιαστικής ζωής, για να μη φοβόμαστε την παρέμβαση της Πολιτείας.

Πολλοί επισημαίνουν ότι θα πρέπει να γίνουν αλλαγές στον τρόπο αποδόσεως της δικαιοσύνης στους Κληρικούς. Θεωρώ ότι θα πρέπει να ψηφισθή ένας νόμος από την

Πολιτεία με πρόταση της Εκκλησίας, που θα δίνει την αρμοδιότητα στην Εκκλησία να δικάζει τους Κληρικούς της, όταν διαπράττουν κανονικά παραπτώματα, κατά το δικό της κανονικό δίκαιο.

Στο παρελθόν παρατηρήθηκαν διάφορες πρωτοβουλίες από εκκλησιαστικούς, πολιτικούς και νομικούς κύκλους στο θέμα αυτό, που όμως δεν ευοδώθηκαν. Είναι καλό να ερευνηθούν τα αίτια της αποτυχίας των προσπαθειών αυτών και να τεθούν σε σωστά πλαίσια οι επόμενες κινήσεις μας, που θα λειτουργήσουν προς την ευκρινέστερη οριοθέτηση των σχέσεων εκκλησιαστικής και πολιτικής διοίκησης για να μη παρατηρούνται εκατέρωθεν εμπλοκές.

(Πηγή: "ΤΟ ΒΗΜΑ", Κυριακή 24 Μαΐου 2009)

Διαβάστε περισσότερα κείμενα του Σεβασμιωτάτου πατρώντας [εδώ](#)